

Den Haag, 16 januari 2014

Uw vaste commissie voor Economische Zaken heeft mij op 21 november jl. verzocht een kabinetsreactie te geven op een brief inzake barbarie-eenden en tevens een aantal aanvullende vragen te beantwoorden.

Barbarie-eenden

Dieren die bedrijfsmatig worden gehouden dienen vermeld te staan op de lijst bij het Besluit aanwijzing voor productie te houden dieren¹. De barbarie-eend of muskuseend (*cairina moschata*) is niet op deze lijst opgenomen. Het bedrijfsmatig houden van barbarie-eenden is derhalve niet toegestaan. De aanvoer van barbarie-eenden naar een slachthuis is wél toegestaan, mits de eenden onverwijd worden geslacht. Het houden van barbarie-eenden voor recreatieve doeleinden (kinderboerderij of particulier) is wel toegestaan.

Het bedrijf dat de barbarie-eenden aan de betreffende slachterij levert, heeft een tijdelijke ontheffing verleend gekregen voor het houden van barbarie-eenden. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de barbarie-eend definitief geschikt kan worden bevonden om voor de productie te mogen worden gehouden. In afwachting van een definitieve beargumenteerde beoordeling kan een tijdelijke individuele ontheffing worden verleend. Gedurende deze periode zal beoordeeld worden of bij het houden van de barbarie-eend als productiedier, met inachtneming van de gestelde voorwaarden in artikel 2, het dierenwelzijn en gezondheid van het dier niet wordt geschaad.

Overige vragen

Slachterij V. slacht pluimvee, eenden, konijnen, geiten, postduiven, schapen en herten, veelal volgens religieuze rituelen. Het bedrijf is onder een vorige eigenaar begonnen met het zogenoemde boerderijslachten. Inmiddels is het een slachthuis met een EG-erkenning, dat is uitgegroeid van een slachtcapaciteit van minder dan 10 GVE (grootvee-eenheid) per week naar circa 40 GVE per week. De slachterij valt daarmee in de categorie middelgrote slachterijen.

In Nederland zijn ruim 100 slachterijen actief met een geringe slachtcapaciteit (<10 GVE per week), een 60-tal met een middelgrote slachtcapaciteit (10 tot 100 GVE per week) en een 60-tal met een grotere slachtcapaciteit (variërend van 100 GVE tot meer dan 10.000 GVE per week). Het beleid inzake kleine en middelgrote slachterijen is niet anders dan ten aanzien van grote slachterijen: ook deze slachterijen dienen te voldoen aan de Nederlandse en Europese wetgeving.

Slachterij V. wil leveren uit voorraad. Dieren dienen bij aankomst op een EG-erkende slachterij zonder onnodige vertraging te worden geslacht (EU-Vo 1099/2009) vanwege de risico's voor de volksgezondheid, dierenwelzijn en diergezondheid. De discussie tussen het bedrijf en de toezichthouder NVWA gaat over deze combinatie van het houden en slachten van dieren op één locatie, zoals over de wijze van aanlevering van dieren, de huisvesting, de wijze van doden en slachten, de tracking and tracing en de benodigde hygiëneprotocolen. Het heeft geresulteerd in maatregelen, zoals waarschuwingen, boetes, last onder dwangsom,

¹ GWWD, art 34 lid 1: Besluit van 10 december 1997

processen-verbaal en tijdelijke stilleggingen, en helaas ook in intimidatie van NVWA-medewerkers.

Behalve de naleving van de wet- en regelgeving vormen ook de omvang en de kosten van het toezicht van de NVWA een twistpunt met bedrijf V.

De omvang van het toezicht van de NVWA op slachterijen is gebaseerd op de omvang van de slachtactiviteiten. Voor pluimveeslachterijen geldt permanent toezicht. Voor roodvleesslachterijen geldt een verplichte antemortem keuring van ieder dier en een postmortem toezicht dat afhankelijk is van de hoeveelheid en de soorten slachtdieren. Dit kan variëren van maandelijks tot permanent toezicht. Met het bedrijf V. zijn maatwerkafspraken gemaakt over het toezicht.

De kosten van het toezicht van de NVWA dienen volgens wettelijk vastgestelde tarieven te worden doorberekend aan de slachterij. De NVWA werkt in de slachterijen met een start- en een kwartiertarief bij de facturering van de keuringen. Op die manier krijgt de slachterij de rekening overeenkomstig de werkelijke hoeveelheid tijd die benodigd is voor de keuring. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in tarief naargelang het een roodvlees-, pluimvee of een wildslachterij betreft. Daarbij geldt er een lager keuringstarief voor slachterijen met een geringe slachtproductie (< 10 GVE per week)². Slachterijen die meer dan 10 GVE per week slachten, hebben geen recht op het lagere tarief en betalen dus het volledige start- en kwartiertarief. Het aantal geslachte dieren per uur of de grootte van de slachterij maakt dus geen verschil in tarief uit.

Bedrijf V. betwist de kosten van de NVWA, zowel die van de reguliere keuringen, als de extra keuringen als gevolg van het niet naleven van de wettelijke voorschriften. Dit resulteert in betalingsachterstanden, meerdere bezwaar- en beroepsprocedures en diverse aanzeggingen van staking van werkzaamheden vanwege betalingsachterstanden.

Sinds november 2012 heeft zich de onderstaande niet-limitatieve opsomming van zaken voorgedaan of zijn nog aan de orde:

- Het ontbreken van een TSE-protocol voor de slacht van schapen en geiten ouder dan 12 maanden;
- Het niet bijhouden van slachtgegevens of het niet verstrekken hiervan aan de NVWA;
- Het aanvullen/wijzigen van de voedselketen-formulieren (VKI);
- Het onvoldoende fixeren van dieren bij onbedwelmd slachten;
- Welzijnsproblemen bij aangevoerde barbarie-eenden zoals gekapte snavels, voetzoolaandoeningen en kannibalisme;
- Het ontbreken van een protocol voor nieuwe R&O-wasplaats;
- Fecale bezoedeling;
- Betalingsachterstanden, betalingsregelingen en bezwaar- en beroepsprocedures inzake facturen NVWA;
- Intimidatie van NVWA-controleurs.

Het bedrijf V. moet net als ieder bedrijf voldoen aan de wetgeving, met name vanwege de borging van de voedselveiligheid, de diergezondheid en het dierenwelzijn. De NVWA houdt hier toezicht op en neemt indien nodig passende handhavingsmaatregelen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijksma

² Regeling retributies veterinaire en hygiënische aangelegenheden, 4 mei 2009 nr. 2164